

BOVO Haaglanden

Een vervroegde aanmelding van zorgleerlingen en een herplaatsingsprocedure voor leerlingen die buiten de boot dreigen te vallen. Dat zijn twee belangrijke ingrediënten van de procedure van de BOVO regio Haaglanden in het schooljaar 2014-2015. We praten erover met regionaal BOVO-coördinator Mattanja Kats, die leiding geeft aan de vijf medewerkers van BOVO Haaglanden, de organisatie die verantwoordelijk is voor de BOVO-procedures in Den Haag, Rijswijk en Leidschendam/Voorburg.

Alle leerlingen een warme overdracht

Voorop staat dat alle ongeveer 6800 basisschoolverlaters op 1 augustus een plek hebben in het voortgezet onderwijs en dat al deze leerlingen zorgvuldig worden overgedragen middels een goed basisschooladvies en onderwijskundig rapport en een transparant toelatingsbeleid van het vo. “De besturen vinden dat niet alleen de zorgleerlingen, maar dat alle leerlingen een warme overdracht verdienen”, vertelt Mattanja. “Daarom organiseren wij twee keer per jaar - in juni en in november - een uitwisselingsmarkt waar po- en vo-scholen alle leerlingen bespreken, dus voordat ze naar de vo-school gaan en als ze een paar maanden voortgezet onderwijs achter de rug hebben. De zorgleerlingen nemen we gewoon mee in dit systeem, maar in het kader van passend onderwijs willen we voor deze groep iets extra’s gaan organiseren. We overwegen bijvoorbeeld om in het najaar – dus vóór het schooladvies - een bijeenkomst te organiseren waar basisscholen kunnen sparren met collega’s uit po en vo en met experts van het samenwerkingsverband, bijvoorbeeld over een geanonimiseerde casus. Maar er zijn ook nog andere ideeën die we gaan onderzoeken.”

Rechtspositioneel is BOVO Haaglanden ondergebracht bij het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs (SWV Zuid-Holland West). Inhoudelijk wordt de organisatie aangestuurd door een Stuurgroep BOVO, waarin de directies van de samenwerkingsverbanden (po en vo) en besturen en directies uit het primair en voortgezet onderwijs zijn vertegenwoordigd. De eindverantwoordelijkheid ligt bij het Bestuursplatform POVO, een vertegenwoordiging van de po- en vo-bestuurders uit de drie steden.

Overgangsjaar

Als gevolg van de nieuwe regelgeving, is het procedureboek dat BOVO jaarlijks opstelt, ingrijpend veranderd. Het is nu – half september – net klaar. Vooruitlopend op het procedureboek, kregen de scholen voor de vakantie een aantal documenten, zodat zij hun planning konden maken, relevante data konden vrijhouden en tijdig op de hoogte waren van de belangrijkste afspraken en regels. Mattanja: “Hoewel ons uitgangspunt is dat de BOVO-werkwijze zoveel mogelijk wordt gehandhaafd, vereist de nieuwe regelgeving veel wijzigingen in de bestaande afspraken en procedures. Er dienden zich ook allerlei knelpunten aan, bijvoorbeeld in het tijdspad. Het heeft al met al veel denkwerk en overleg gekost. De tijdsdruk maakte dat we veelal voor *voorlopige* oplossingen moesten kiezen. Het schooljaar 2014 – 2015 beschouwen wij dan ook – net zoals de overheid – als een overgangsjaar. We werken de komende tijd aan meer duurzame oplossingen.”

Grootste groep als uitgangspunt

De regio werkt al jaren met twee aanmeldingsperiodes. In de eerste aanmeldingsperiode geldt het principe van 'gelijktijdige aanmelding': ouders moeten hun kind binnen de vastgestelde periode aanmelden, maar op welk moment ze dat doen maakt niet uit. De tweede aanmeldingsperiode is voor leerlingen die zijn afgewezen als gevolg van voorrangregels van vo-scholen, leerlingen die zijn uitgeloot of leerlingen die door een andere oorzaak nog geen plaats hebben.

Een expertgroep van bestuurders en directies heeft zich gebogen over de vraag hoe de termijnen passend onderwijs - zes weken met een mogelijke verlenging van vier weken - kunnen worden ingepast in de aanmeldingsprocedure. Omdat er twee aanmeldingsperiodes zijn, zouden er voor zorgleerlingen twee maal tien weken (zes plus vier) ingepland moeten worden. Dat zou betekenen dat de eerste aanmeldingsperiode al voor de kerst zou moeten plaatsvinden en dat is geen haalbare kaart voor de basisscholen, die voldoende tijd nodig hebben om het schooladvies en het onderwijskundig rapport zorgvuldig te kunnen opstellen.

Aan de andere kant is het voor het voortgezet onderwijs noodzakelijk dat leerlingen tijdig worden toegelaten, onder meer omdat ze hun formatie moeten vaststellen. "We kwamen er niet uit," vertelt Mattanja, "en we hebben er daarom voor gekozen om de procedure te baseren op de grootste groep, de 'reguliere' leerlingen, en voor de zorgleerlingen een specifieke regeling te treffen. Voor deze leerlingen hebben we een [stappenplan](#) gemaakt met concrete handreikingen voor de scholen."

Regeling zorgleerlingen

Voor leerlingen die naar vmbo, havo of vwo gaan, is de eerste aanmeldingsperiode van 31 januari tot 20 maart. De aanmeldingsperiode voor zorgleerlingen en voor pro-, lwoo- en kopklasleerlingen begint *twee weken eerder*, op 17 januari. Zorgleerlingen zijn de leerlingen die extra ondersteuning of diepteondersteuning nodig hebben in het kader van passend onderwijs. De zorgleerlingen (waarvoor mogelijk een verlenging nodig is) moeten uiterlijk 13 februari worden aangemeld. De vo-school, die dan ook moet beschikken over het dossier, heeft zes weken de tijd om een besluit te nemen over de plaatsing. De ouders van deze leerlingen horen dan, net zoals de ouders van de 'reguliere' leerlingen, op 27 maart of hun kind is geplaatst. Ook de zorgleerlingen waarover het vo nog geen besluit kan nemen, zoals leerlingen waarvoor een verlenging van vier weken nodig is, krijgen op 27 maart te horen of zij worden toegelaten, hetzij *onder voorbehoud*. Deze leerlingen worden bij toelating *onder voorbehoud* geplaatst. De maandag daarna begint de tweede aanmeldingsperiode voor de (zorg)leerlingen die zijn afgewezen of uitgeloot. Voor leerlingen die uiteindelijk geen plaats hebben, is er een herplaatsingsprocedure opgesteld (zie hieronder).

Mattanja: "Deze afspraken zijn op dit moment het hoogst haalbare en we moeten zien hoe dit in de praktijk zal uitwerken. We zullen dat zorgvuldig evalueren. De opstelling van het voortgezet onderwijs geeft ons in ieder geval vertrouwen: zij stellen dat een verlenging van vier weken in principe niet nodig is als zorgleerlingen werkelijk voor 13 februari zijn aangemeld én het dossier volledig is. Voor alle leerlingen is een volledig dossier van belang, maar voor zorgleerlingen zijn een tijdige aanmelding én een volledig dossier nog belangrijker."

Schooladvies en onderwijskundig rapport

Om het tijdspad te kunnen realiseren, moeten de basisscholen half januari een schooladvies geven aan de zorgleerlingen, de pro-, lwoo- en kopklasleerlingen. Ook het onderwijskundig rapport van deze groepen moet dan beschikbaar zijn. De andere leerlingen krijgen het advies eind januari en hun onderwijskundig rapport moet in de tweede week van februari klaar zijn.

De basisscholen werken in deze regio al jaren met een uniform digitaal onderwijskundig rapport middels een digitale applicatie. De applicatie kent vele mogelijkheden. Zo kunnen scholen bijvoorbeeld een onderzoek aanvragen bij verschillende onderzoeksbureaus, ziet de leerkracht van groep 8 direct welke leerling waar is aangemeld en is aangegeven als de basisschool en/of de ouders extra ondersteuning van de leerling nodig achten. Samen met een aantal omliggende regio's is het format van het onderwijskundig rapport het afgelopen jaar aangepast aan de wet passend onderwijs en aan het toetsbesluit po. Het nieuwe onderwijskundig rapport zal volgend jaar worden geëvalueerd.

Dat het schooladvies meer gewicht krijgt juicht Mattanja toe. "Dat bevordert een goede overgang. De basisschool moet nog nadrukkelijker dan voorheen zorgen voor een goed onderbouwd advies en het voortgezet onderwijs moet breder en inhoudelijker kijken naar het dossier van een leerling. Als dat goed uit de verf komt, levert dat dus een tweeledige kwaliteitsverbetering op. Ook vind ik het een winstpunt dat de communicatie tussen basisscholen en vo-scholen hierdoor belangrijker en beter wordt."

Om de kwaliteit van het schooladvies te bevorderen, zijn er in de regio een aantal afspraken gemaakt, vertelt Mattanja. "Wij hebben omschreven waar naar ons idee een goed basisschooladvies uit bestaat en we hebben twee afspraken gemaakt. De eerste afspraak is dat het advies door het bovenbouwteam wordt vastgesteld (en dus niet door een individuele leerkracht) en dat de directeur eindverantwoordelijk is. Dat geldt overigens ook voor het onderwijskundig rapport. Hiermee willen we waarborgen dat het advies gefundeerd is en weloverwogen. Ten tweede hebben we omschreven op welke gegevens de basisschool het schooladvies moet baseren, zoals methodeonafhankelijke toetsen, maar bijvoorbeeld ook motivatie en werkhouding."

Herplaatsingsprocedure

Dat de scores op de eindtoets pas eind mei bekend zijn, is lastig omdat de basisschool het schooladvies moet heroverwegen als het toetsadvies hoger uitvalt dan het gegeven schooladvies. Als het advies wordt aangepast, kan dit een probleem opleveren: het is mogelijk dat de vo-school waar de leerling is geplaatst dit onderwijstype niet in huis heeft of geen plaats meer heeft in het betreffende onderwijstype.

"Niet alleen deze leerlingen zouden buiten de boot kunnen vallen", zegt Mattanja. "Er zijn nog meer groepen waar dat voor geldt. Denk aan de zorgleerling die – na vier weken verlenging - wordt afgewezen omdat de school van aanmelding de benodigde ondersteuning niet kan bieden of de zorgleerling die wordt uitgeloot of niet wordt geplaatst op basis van de voorrangregels van de betreffende vo-school. Er zullen altijd leerlingen zijn die moeilijk te plaatsen zijn. Ik denk bijvoorbeeld ook aan verhuisleerlingen of leerlingen die om wat voor reden ook thuis zitten. Gelukkig gaat het in verhouding tot het aantal basisschoolverlaters om kleine aantallen. Voor die groepen leerlingen hebben de vo-schoolbesturen en het samenwerkingsverband vo een [herplaatsingsprocedure](#) opgesteld."

De herplaatsingsprocedure bestaat uit de volgende stappen:

- De vo-school spant zich in om de leerling op basis van een compleet dossier binnen twee weken op een andere vo-school te plaatsen.
- Lukt dit niet, dan meldt de vo-school de leerling voor (her)plaatsing aan bij de consulent van het ondersteuningsteam van het samenwerkingsverband vo.
- De consulent selecteert en benadert vijf passende vo-scholen.
- Leidt dit niet tot plaatsing, dan belegt de directeur van het samenwerkingsverband een 'plaatsingstafel' met alle schoolleiders van vo-scholen die het betreffende onderwijstype / de benodigde ondersteuning kunnen bieden. Zij nemen in overleg een besluit over de plaatsing.
- Leidt ook dit niet tot plaatsing, dan neemt het dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband een definitief besluit over de plaatsing.

Zorgplicht verbreed

"Ik ben heel blij met deze procedure," zegt Mattanja "omdat wij heel wat categorieën leerlingen zagen die buiten de boot kunnen vallen. Daarvoor is nu gelukkig deze procedure bedacht. De procedure geldt voor alle leerlingen die (nog) geen plaats hebben, dus ook voor leerlingen met een aangepast schooladvies, verhuisleerlingen of thuiszitters. Bijkomend voordeel kan zijn dat we hierdoor komen tot een evenrediger verdeling van deze groepen leerlingen over de scholen. We gaan ervaren hoe deze procedure in de praktijk gaat werken."